

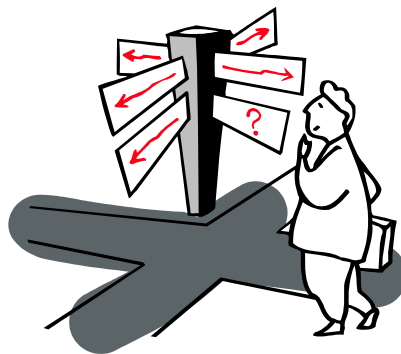


Oslo kommune  
**Byrådsavdeling for finans og utvikling**  
Seksjon for personalledelse

# PLIKTER OG RETTIGHETER

## VED

# YRKESKADE / YRKESYKDOM



## HVA HANDLER BROSJYREN OM?

Denne brosjyren inneholder en orientering til arbeidsgiver og arbeidstaker om plikter og rettigheter ved yrkesskade/ yrkessykdom. Videre redegjøres det for hva som ligger i begrepene yrkesskade /yrkessykdom og hvordan man skal gå frem når slik skade eller sykdom inntreffer.

I de tilfeller yrkesskade/yrkessykdom medfører sykefravær vises til arbeidsmiljøloven og folketrygdloven.

## HVA ER EN YRKESSKADE/YRKESSYKDOM?

En yrkesskade er en skade, sykdom eller dødsfall forårsaket av en arbeidsulykke eller godkjent yrkessykdom i henhold til gjeldende regelverk.



Folketrygdloven har i § 13-3 en definisjon av arbeidsulykke:

*"En plutselig eller uventet ytre hending som medlemmet har vært utsatt for i arbeidet. Som arbeidsulykke regnes også en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid. Belastningslidelser som over tid har utviklet seg i muskel-/skjelettsystemet, regnes ikke som yrkesskade. Det samme gjelder lidelser som har utviklet seg som følge av psykiske påkjenninger eller belastninger over tid."*

I tillegg må skaden være skjedd i arbeid, på arbeidsstedet, i arbeidstiden.

Tariffavtalen i Oslo kommune definerer en yrkesskade som en "skade eller sykdom godkjent av trygdeetaten som yrkesskade etter reglene i folketrygdloven kap. 13" (Dok 25, kap. 5). Tariffavtalen (Dok 25) gir noen særfordeler ved yrkesskade, som gjelder selv om skaden ikke kommer inn under yrkesskadeforsikringslovens definisjon av

yrkesskade.

Det er viktig å notere seg at ikke alle skader/sykdommer som oppstår i forbindelse med arbeidet er yrkesskader. Blant annet ser vi av definisjonen at belastningslidelser som utvikler seg over tid ikke betraktes som yrkesskade.

## HVA SKAL DU GJØRE HVIS DU ELLER DIN ARBEIDSTAKER BLIR UTSATT FOR EN YRKESSKADE/YRKESSYKDOM?

### Ditt ansvar som arbeidstaker

Ifølge arbeidsmiljøloven og folketrygdloven har du ansvar for å melde fra til arbeidsgiver om at du har vært utsatt for en yrkesskade

Du bør også kontakte lege så raskt som mulig, for å få råd om hvordan du skal forholde deg til skaden/sykdommen.

I tillegg må du:

- få kopi av skademelding sendt av arbeidsgiver til trygdekantoret
- få stempel og underskrift av arbeidsgiver på Oslo Forsikring AS sitt skademeldingsskjema og sende skjemaet til Oslo Forsikring AS
- sende søknad til Oslo Pensjonsforsikring AS ved eventuell midlertidig eller varig uførhet

### Ditt ansvar som arbeidsgiver

Den enkelte virksomhet i Oslo kommune har ansvaret for å utarbeide rutiner for melding og registrering av skader.

Som arbeidsgiver har du i tillegg plikt til å sende inn skademelding til følgende instanser:

- Arbeidstakerens lokale trygdekantoret, ved skade som kan gi rett til ytelser derfra
- Arbeidstilsynet (ved alvorlig skade, se [www.arbeidstilsynet.no](http://www.arbeidstilsynet.no))
- Politi (ved alvorlig skade)

Du skal også stemple og underskrive Oslo Forsikring AS sitt skademeldingsskjema, som arbeidstaker har utfyllt. Du bekrefter ved din underskrift at skadelidte var ansatt, elev, utplassert eller på tiltak i Oslo kommune da skaden skjedde.

Skademeldingene skal sendes inn så raskt som mulig.

## FOR DE TILFELLENE HVOR SKADEN FØRER TIL SYKEFRAVÆR

### Ditt ansvar som arbeidstaker

Du har plikt til å forsøke deg i arbeidsrelatert aktivitet så raskt som mulig etter en skade og samarbeide med arbeidsgiver for å få dette til. Det kan være aktuelt med aktiv sykemelding, gradert sykemelding etc.

Fastlegen og trygdekantoret kan informere deg om hvilke ordninger som eksisterer på dette området.

### Ditt ansvar som arbeidsgiver

Arbeidsgiver har ansvar for å:

- Følge opp arbeidstaker i sykemeldingsperioden
  - Samarbeide med arbeidstaker om mulige tiltak og tilrettelegging for at sykefraværet skal bli kortest mulig
- Utarbeide en individualisert oppfølgingsplan for hvordan arbeidstaker kan komme tilbake i arbeid.

## DINE ØKONOMISKE RETTIGHETER VED YRKESSKADE

Ved yrkesskade kan du ha krav på forskjellige typer ytelser:

- Fra arbeidsgiver:
  - Full lønn i inntil 2 år
  - Fastholdelse av tidligere lønn ved overflytting til annet arbeid
- Fra trygdekantoret:
  - Dekking av utgifter til lege etc., også egenandeler
  - Ménerstatning ved varig medisinsk invaliditet
  - Yrkesrettede stønader for å komme tilbake til jobb
  - Uførepensjon ved varig ervervsuførhet
  - Sykepenger
- Fra forsikringene:
  - Ménerstatning, lidt inntektstap, påførte utgifter og fremtidig inntektstap
  - Midlertidig eller permanent uførepensjon



## TRYGDEKONTORETS ROLLE

Trygdeetaten skal støtte opp under både den ansattes og arbeidsgivers ansvar og innsats, ikke overta dette.

Trygdeetaten kan innhente oppfølgingsplanen som bedriften skal utarbeide og har hjemmel for å iverksette sanksjoner overfor arbeidsgivere, arbeidstakere og leger som ikke følger opp de krav loven setter til dem.

### Spesielle tiltak

Trygdekontoet har satt en del tiltak i system, som kan hjelpe deg på veien tilbake til arbeid. Informasjon om disse fås på trygdekontoene. Vi nevner her kort de viktigste tiltakene:

#### Tilretteleggingstilskudd

- Dette skal kompensere for arbeidsgivers merutgifter for tilrettelegging på arbeidsplassen.

#### Reisetilskudd

- Dersom man ikke kan komme seg til og fra arbeidsplassen på normal måte grunnet sykdom eller skade, kan dette tilskuddet dekke ekstra reiseutgifter som et alternativ til sykemelding.

#### Kjøp av helsetjenester/fritt sykehusvalg

- Skadelidte som venter på behandling/utredning i det offentlige helseapparatet kan for enkelte lidelser få et tilbud gjennom trygdekontoet. Det er nå også fritt sykehusvalg, noe som innebærer at man står fritt til å velge det stedet med kortest ventetid. Det er trygdekontoet som refunderer ekstraordinære utgifter i forbindelse med reise til behandlingsstedet.

#### Hjelpemidler på arbeidsplassen

- Dersom det er behov for hjelpemidler for å klare å utføre arbeidsoppgaver på arbeidsplassen, kan det søkes trygdekontoet om støtte til dette.



## BEDRIFTSHELSETJENESTENS ROLLE

Virksomheter som opererer innen bransjer som har et tøffere arbeidsmiljø enn andre, med større risiko for sykdommer, skader og psykiske belastninger er pålagt å knytte til seg verne- og helsepersonale (bedriftshelsetjeneste).

Bedriftshelsetjenestens oppgave er å bistå bedriften i det forebyggende arbeidet og bidra til å skape trygge og sunne arbeidsforhold.

## FORSIKRINGENE

### Oslo Forsikring AS

Yrkesskader i Oslo kommune er forsikret i Oslo Forsikring AS, som er kommunens forsikringsselskap.

Det er viktig at skaden meldes så raskt som mulig til Oslo Forsikring AS.



Småskader som åpenbart ikke vil gi noen varig skade, skal ikke meldes. Er du i tvil, skal skaden meldes.

Ved personskade vil det kunne ta tid før forsikringsselskapet kan ta stilling til skadens omfang og eventuell erstatningsutbetaling. Selskapet er avhengig av å vente til den skadedes medisinske tilstand har stabilisert seg før det kan ta endelig stilling til skadens økonomiske konsekvenser. Selskapet er også avhengig av å innhente informasjon fra både likningskontor, trygdekonto og leger m.m., for å kunne beregne riktig erstatningsbeløp etter en yrkesskade.

Det er viktig at arbeidet med å innhente nødvendig informasjon kommer i gang så raskt som mulig etter at forsikringsselskapet har fått skaden meldt, slik at en eventuell erstatningsutbetaling ikke blir ytterligere forsinket på grunn av dette. I enkelte tilfeller kan forsikringsselskapet også ønske å tilby en særskilt oppfølging for å hjelpe til med å få skadelidte til raskere behandling, raskere tilbake til jobb m.m.

Ytelser fra forsikringen kommer i tillegg til ytelser fra trygden. Skaden må meldes begge steder.

### Oslo Pensjonsforsikring AS

I tillegg kan du ved midlertidig eller permanent uførhet ha krav på ytelser fra Oslo Pensjonsforsikring AS, som er kommunens pensjonsforsikringsselskap.



Søknad om midlertidig / permanent uførepensjon skal sendes selskapet ca. 3 måneder før utløpet av sykepengeperioden, som er 2 år ved godkjent yrkesskade.

## SJEKKLISTE – FOR DEG SOM HAR VÆRT UTSATT FOR EN YRKESKADE

- Meld fra til arbeidsgiver om at du har vært utsatt for en yrkesskade
- Oppsøk lege
- Ta vare på originale kvitteringer og eventuell annen dokumentasjon fra legebesøk m.m.
- Få informasjon fra arbeidsgiver om trygdens, pensjonsforsikringens og personalforsikringens dekninger
- Fyll ut skademelding til Oslo Forsikring AS på eget skademeldingsskjema for yrkesskade/yrkessykdom der det kreves (kan lastes ned fra Oslo Forsikring AS' nettsider)
- Få underskrift og stempel av arbeidsgiver på skademeldingsskjemaet til Oslo Forsikring AS, før du sender det til selskapet
- Sørg for å få kopi av skademeldingsskjemaene til trygden og forsikringsselskapet
- Hold løpende kontakt med arbeidstaker og informer arbeidsgiver så tidlig som mulig om eventuell endring i arbeidsevne, midlertidig eller permanent
- Hold kontakt med arbeidsgiver og kollegaer. Da blir det lettere å komme tilbake i arbeid, etter endt sykemeldingsperiode
- Ved midlertidig eller varig uførhet, send søknad til Oslo Pensjonsforsikring AS

## SJEKKLISTE – FOR ARBEIDSGIVER

- Informer skadelidte om trygdens, pensjonsforsikringens og personalforsikringens dekninger
- Informer Politiet og Arbeidstilsynet ved alvorlig hendelse
- Sørg for at skaden blir registrert internt i kommunen i henhold til interne retningslinjer for registrering av yrkesskade
- Send melding om hendelsen til trygden på egen blankett der det kreves
- Undertegn og stemple skademeldingsskjema til Oslo Forsikring AS, utfyllt av arbeidstaker
- Ta kopi av skademeldingsskjemaene til arbeidstakers personalmappe, og til den ansatte selv
- Hold løpende kontakt med arbeidstaker i forbindelse med mulig endring i arbeidssituasjonen, midlertidig eller permanent
- Forsøk å finne mulige løsninger for å få den ansatte raskest mulig helt eller delvis tilbake til jobb, hvis han/hun er sykemeldt

## HVEM KAN JEG KONTAKTE?

### Arbeidstaker

#### Din fastlege

Nedenfor finner du en liste med eksempler på spørsmål du kan stille til fastlegen. Hvis du føler du har mye du vil spørre om kan det være lurt å bestille en dobbelttime. Dreier det seg om en yrkesskade, får du dekket egenandelen av trygdekontoret.

#### Ditt lokale trygdekontor

se også [www.trygdeetaten.no](http://www.trygdeetaten.no) for informasjon om rettigheter ved yrkesskade og skjema for melding av skade.

### Arbeidsgiver

#### Arbeidstilsynet

[www.arbeidstilsynet.no](http://www.arbeidstilsynet.no)

Nyttig informasjon om hva som regnes som alvorlig skade og hvordan denne skal meldes. Der finnes også skjema for melding av skade til trygdekontoret.

### Både arbeidstaker og arbeidsgiver

#### Oslo Forsikring AS

- Tlf 815 35 007
- [www.ofs.oslo.kommune.no](http://www.ofs.oslo.kommune.no)
- Email: [firmapost@oslo-forsikring.no](mailto:firmapost@oslo-forsikring.no)

På Oslo Forsikring AS' nettsider finnes informasjon om hvilke skader som skal meldes. Der finner du også skademeldingsskjema som kan lastes ned.

#### Oslo Pensjonsforsikring AS

- Tlf 23 36 08 00
- [www.opf.no](http://www.opf.no)
- Email: [postmottak@opf.no](mailto:postmottak@opf.no)

Ved midlertidig eller permanent uførhet.

## HVILKE SPØRSMÅL KAN DET VÆRE LURT Å STILLE NÅR JEG HAR VÆRT UTSATT FOR EN YRKESKADE

### Til fastlegen

Eksempler på spørsmål:

- Hva bør jeg gjøre for at skaden ikke skal bli verre av at jeg fortsetter å arbeide?
- Hvilke hensyn bør jeg ta?
- Jeg har lyst til å arbeide, men klarer ikke å arbeide full tid – hva bør jeg da gjøre?
- Hva kan jeg gjøre for å bli fortest mulig frisk?
- Hjelper det å trene?
- I så fall, hva slags treningsopplegg passer best til min skade?
- Kan fysioterapi/manuell terapi e.l. være til hjelp?
- Hvilke treningssentre er spesialisert på min type skade?
- Hvor kan jeg henvende meg hvis jeg trenger psykologisk hjelp til å bearbeide hendelsen?
- Hva slags type psykiske reaksjoner er det normalt å få av denne type hendelse?
- Hva kan jeg gjøre for å unngå at dette skjer igjen?



### Til trygdekontoret

- Kan det være noen tvil om dette er en yrkesskade?
- I så fall, hvilken dokumentasjon trenger dere for å avgjøre spørsmålet?
- Hvilke behandlingsutgifter kan jeg få dekket?
- Hva med egenandel?
- Kan jeg få dekket transport til og fra arbeid?
- Hvilke hjelpemidler kan jeg få for å kunne fortsette i arbeid, og hvor skal jeg henvende meg (Hjelpemiddelsentralen)?
- Hvordan kan arbeidsplassen og/eller arbeidstiden min tilpasses slik at jeg fortsatt klarer å arbeide?
- Jeg klarer ikke lenger mitt tidligere yrke – kan dere hjelpe meg med støtte til omskolering?
- Hvilke stønadsordninger kan jeg ha krav på hvis jeg faller helt ut av arbeidslivet?

### Til Oslo Forsikring AS

- Når skal jeg melde skaden?
- Hva dekkes av trygden og hva dekkes av dere?
- Har dere nok informasjon til å vite om dette er en dekningsmessig skade?
- Hvordan blir saksgangen fremover?

### Til Oslo Pensjonsforsikring AS

- Når kan jeg søke om uførepensjon?
- Hva har jeg krav på ved midlertidig eller permanent uførhet?
- Hva trenger dere for å ta stilling til mitt krav?
- Hva skal jeg foreta meg videre?

### Til arbeidsgiver

- Hvordan kan vi best tilrettelegge arbeidet for at jeg fremdeles skal kunne arbeide mest mulig?
- Hva med lønn, ved hel eller delvis sykemelding?

## AKTUELLE INTERNETTSIDER



Arbeidstilsynet

- [www.arbeidstilsynet.no](http://www.arbeidstilsynet.no)

Her kan du blant annet finne følgende brosjyrer, for nedlasting:

- Tilrettelegging av arbeid for arbeidstakere med midlertidig eller varig redusert arbeidsevne
- Organisering og tilretteleggingen av arbeidet, veiledning til arbeidsmiljøloven
- Hvordan forebygge yrkesrelaterte muskel- og skjelettlidelser
- Bedriftshelsetjenesten
- Stress på arbeidsplassen - gjør noe med det!
- Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet - skal sikre at ansatte ikke blir syke eller skadet på arbeidsplassen
- HMS Verktøykasse

Du kan også finne følgende skjema fra Arbeidstilsynet:

- Melding om arbeidsulykke som har voldt død eller alvorlig personskade
- Melding om arbeidsrelatert sykdom eller skade



Trygden / NAV

- [www.nav.no](http://www.nav.no)

Ved å søke på "yrkesskade" her kan du få opp nyttig informasjon og brosjyrer som kan lastes ned.

### Oslo Forsikring AS

Yrkesskadeforsikring

- [www.ofs.oslo.kommune.no](http://www.ofs.oslo.kommune.no)

### Oslo Pensjonsforsikring AS

Uførepensjonsforsikring

- [www.opf.no](http://www.opf.no)